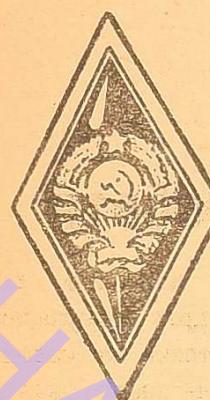

Чит. зал. VI

Пролетарі всіх країн, єднайтесь!

За наукові КАДРИ

Орган партбюро, ректорату, комітету ЛКСМУ та профкому
Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова

Л-843199

П'ЯТНИЦЯ

7

лютого

1958 року

№ 3 (553)

Ціна 20 коп.

Другий навчальний семестр розпочався.

За роботу, друзі!

До нових успіхів у навчанні!

РЕЗУЛЬТАТИ ЗИМОВОЇ СЕСІЇ

(ЦИФРИ І ФАКТИ)

ГЕОЛОГО-ГЕОГРАФІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Географічний відділ

Всього складало екзамени 327 чоловік — 99,1%.

Складали всі екзамени 324 чоловіки, в тому числі 82 лише на «відмінно».

З 973 оцінок 4 «незадовільно» — 0,4%. Незадовільні оцінки одержали Александрів (І курс), Овсяк і Строна (ІІ курс), Бадашкоєва (V курс).

Геологічний відділ

Всі 80 студентів (100%) з'явилися на екзамени і жоден з них не одержав незадовільної оцінки. Відмінних і добрих оцінок — 85,2%.

ІСТОРИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

На екзамен з'явилися 440 студентів (99,8%). Ними одержано 4 незадовільні оцінки (3 — на І курсі і 1 — на ІІ курсі).

БІОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

З 487 студентів на екзамен з'явилося 467 (96%). Студенти факультету одержали 24 незадовільні оцінки, в тому числі 21 студент І та ІІ курсів. Академзаборгованість мають 39 студентів. З них 20 не з'явилися

на екзамен і 19 одержали незадовільні оцінки.

ХІМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

З'явилися на екзамен 211 студентів (96,4%).

26 студентів мають академзаборгованість. Одержано студентами 107 «задовільно» і 25 «незадовільно».

ФІЛОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Український відділ

На екзамені з'явилося 287 студентів. 8 студентів не з'явилися на екзамени, 10 одержали незадовільні оцінки. Всього одержано 10 незадовільних оцінок, в тому числі 6-ма студентами IV курсу.

Російський відділ

Академзаборгованість мають 39 студентів (12,7%) (4 студенти не з'явилися на екзамені і 35 одержали незадовільні оцінки).

Всього одержано 45 незадовільних оцінок, в тому числі 16 студентами III курсу і 27—IV курсу.

ФІЗИКО-МАТЕМАТИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Фізичний відділ

Повинні були складати екзамени 456 чоловік. Складали 413 — 88,2%. Всі екзамени склали на «відмінно».

56 чоловік. 91 студент має академзаборгованість (в тому числі 43 не з'явилося на екзамені і 48 одержали незадовільні оцінки). Незадовільні оцінки одержав і комуніст Синиця (ІІ курс).

Математичний відділ

Повинно було складати сесію 359 чоловік. З'явилося на екзамен 332 чоловіки — 90,5%. Складали всі екзамени 284 чоловіки — 77,3%.

Лише на «відмінно» склали екзамени 29 студентів. 75 студентів мають академзаборгованість (27 не з'явилися на екзамен і 48 одержали незадовільні оцінки). На І курсі — 30 «незадовільно», на ІІ курсі — 15 «незадовільно».

Всього по факультету повинно було складати екзамени 2964 студенти. З'явилося на екзамені 2850 чоловік або 96,2%. Всі екзамени склали 2665 або 89%.

474 студенти всі екзамени склали на «відмінно».

299 мають академзаборгованість.

Найбільше боржників має фізико-математичний факультет.

Найменше — історичний факультет.

Є. О. СТОЯНОВ, начальник учбової частини університету.

З патріотичним піднесенням

6 лютого 1957 р. у великому актовому залі відбулися загальні університетські збори, присвячені висуванню кандидатів у депутати Ради національностей Верховної Ради Союзу РСР.

У своєму виступі секретар парторганізації університету М. К. Симоненко розповів про успіхи в розвитку радянської економіки, науки та культури за останні 4-і роки, тобто з часу минулых виборів до Верховної Ради СРСР. Саме в ці роки відбувся ХХ з'їзд КПРС, який відкрив перед нами великих перспектив. Тов. Симоненко закликав колектив університету висунути кандидатами у депутати Ради національностей Верховної Ради СРСР людей, які гідні високого довір'я.

Проф. Д. Г. Елькін висуває кандидатуру Голови Президії Верховної Ради СРСР Клиmenta Єфремовича Ворошилова, видатного державного діяча, вірного учня великого В. І. Леніна.

Тов. Ворошилов брав активну участь у боях за встановлення Радянської влади, а після перемоги Жовтневої революції збройною силами СРСР. Клиment Єфремович Ворошилов, від усієї душі підтримав кандидатуру Клиmenta Єфремовича Ворошилова.

Ректор університету, професор С. І. Лебедев підтримує висування до Ради національностей Верховної Ради СРСР по Одеському Виборчому округу № 37 тов. Ворошилова

К. Є., а також вносить пропозицію висунути кандидатом у депутати по цьому виборчому округу тов. Федосеєва Олександра Івановича, 1909 р. народження, члена КПРС, першого секретаря Одеського Обкому КПУ.

— Тов. Федосеєв, працюючи з 1946 р. на партійно-радянській роботі, показав себе як вмілий організатор, чуйний керівник. Ми глибоко впевнені, що він вправда високе довір'я народу.

Студент І курсу історичного факультету, Герой Радянського Союзу т. Якупов від імені всіх студентів університету палко підтримав висування кандидатами у депутати Верховної Ради тов. тов. К. Є. Ворошилова і О. І. Федосеєва.

На зборах виступили також студентка т. Галич, професор М. О. Савчук.

Загальні збори університету одночасно постановили рекомендувати кандидатами у депутати Ради національностей Верховної Ради Союзу РСР по Одеському Виборчому округу № 37 товаришів Ворошилова Клиmenta Єфремовича, 1881 р. народження, члена КПРС, члена Президії ЦК КПРС, Голови Президії Верховної Ради СРСР; Федосеєва Олександра Івановича, 1909 р. народження, члена КПРС, першого секретаря Одеського Обкому партії і просить т.т. К. Є. Ворошилова та О. І. Федосеєва дати згоду балотуватися кандидатами у депутати Ради національностей Верховної Ради Союзу РСР по Одеському Виборчому округу № 37.

річенко, Каменська, Мироненко, Сорокіна, Шайкевич, Перещук, Козіна, Півчик, Ковальчук, Лошак, Кохановська, Лантухова, Рябоконь, Теплицька, Косек. 17 осіб втратили звання відмінника. Натомість 31

студент вийшли у відмінники завдяки наполегливій праці протягом семестру. Серед них Затірка, Ліва, Данильченко, Попкова, Скларенко, Прокопенко, Лебедєва, Шахлієвич, Вичко, Желябовська та інші.

Деякі студенти ще до цього часу не усвідомили свого обов'язку, погано працювали протягом семестру і через те одержали незадовільні оцінки. До них належать Савула, Янчева, Іванченко, Ковтун, Калітенко, Салига, Григор'єва, Шейнвалльд, Стомська, Болховська, Розова, Крамаровська, Строгіна, Румбах, Александровська, Донченко, Красенко та інші. Студентки IV курсу російського відділу Тащієва, що має 3 незадовільні оцінки, і Чернецька, яка має 2 незадовільні оцінки і один не складений залік, є кандидатами на відчислення з університету.

Приємно відзначити, що майже всі виробничі успішно склали заліки та іспити. Лише Шелім-Деркач не склали двох заліків та Пасічиненко, Ратушняк і Романова по одному заліку.

Доцент Ф. СМАГЛЕНКО.

СЕСІЯ ПРОЙШЛА ОРГАНІЗОВАНО

розділ заліків та іспитів, який складався з урахуванням побажань студентів. До студентів, особливо першокурсників, також своєчасно було доведено положення про курсові заліків та іспити і інструкцію про порядок призначення стипендій. Питання про підготовку до сесії в листопаді і грудні обговорювалось на партійних зборах, на раді, на комсомольському бюро та на комсомольському активі факультету.

Залікова сесія в цьому півріччі проходила в значній мірі організовано, ніж в попередні роки, зокрема краще проходили заняття в час складання заліків. Більш успішному проведенню залікової сесії сприяло, звичайно, і те, що з 25 грудня заняття на факультеті не було. Переяважна більшість студентів заліків склали нормально. Є, звичайно, й такі (іх більше 20), що заліків не склали.

Іспитова сесія на факультеті пройшла в основному організовано. Переяважна більшість студентів на

іспити з'явилась в призначений час. Поганіший виняток становили лише студенти IV курсу російського відділу, які на іспити приходили не своєчасно.

Цікаво порівняти кількісні показники двох зимових сесій. В останній сесії одержано відмінних і добрих оцінок 80,1%, а в минулому році 90,4%. Зате вдвое зросла кількість посередніх (16,2% проти 8,0%) та незадовільних (3,4% проти 1,6%) оцінок. З цього не можна робити висновку, що студенти стали гірше працювати, навпаки, слід відзначити кращу працю в порівнянні з попередніми роками. Причина полягає в підвищенні вимог до знань студентів з боку викладачів, чому сприяє новий порядок призначення стипендій.

За кількістю відмінних оцінок найкраще склали іспити студенти І курсу російського відділу (49%, комсорг Лебедєва, староста Милославова, профорг Марущак), І курс російського відділу (46,5%, парторг С. Чернега, комсорг Шевченко, ста-

рости Бобрівський, Чорноусов, профорг Фурдуй) та І курс українського відділу (40,6%, комсорг Вечорко, староста Буц, Базилевський, профорг Михайлова).

Найбільший процент незадовільних оцінок має ІІ курс російського відділу (7,3%) та ІІІ курс російського відділу (6,4%).

З першокурсників всі іспити склали на «відмінно» 25 студентів. Серед них виробничі Дідорчук, Базилевський, Дерев'янко, Банковська, Кузнецова, Тарасенко, медалісти середньої школи Солодчук, Бітель, Дерганова, Козачинська, Одинцова, Стоянова, Склима, Шеверда, Куксова, Содомська, з тих, що вступили з конкурсом — Андерш, Жуковський, Меліхова, Сауляк, Купченко, Лихоносова, Машенко, Мінчик, Ткач. З медалістів 5 одержали по одній посередній оцінці.

В цю сесію зберегли звання відмінників 25 студентів. Серед них Бучко, Головко, О. Сировецька, Євтушенко, Лейдерман, Сандюк, Шапо, Лютина, Шелестова, Кизима, Кін-

НА ЗВІТНИХ НАУКОВИХ КОНФЕРЕНЦІЯХ.

Підсумкова конференція на фізико-математичному факультеті СЕКЦІЯ ФІЗИКИ

Фізичні кафедри звітували на конференції разом з науково-дослідним інститутом фізики. Було заслушано 26 доповідей.

На першому засіданні найбільший інтерес викликали доповіді доцентів А. Г. Гуменюка, К. К. Демидова, С. І. Голуба, Г. Л. Міхневича та В. О. Федосеєва по завершених дослідженнях. У двох доповідях доц. В. О. Федосеєва було викладено результати досліджень випаровування й горіння крапель та розрібнення струменя перегрітого палива. Доц. В. О. Федосеев разом зі своїми співробітниками встановив ряд важливих особливостей горіння крапель палива. Виступаючи в дебатах, проф. І. А. Варшавський і Б. В. Макаров — видатні спеціалісти в галузі згоряння палива у двигунах — відзначили цінність результатів, одержаних в цьому напрямку, оскільки це явище має істотне значення для розуміння процесів, які мають місце в камерах згоряння двигунів.

Доц. Г. Л. Міхневич доповів про результати дослідження утворення й росту кристалів переохолодженої рідини. Ця робота завершує цикл робіт, які лягли в основу монографії, що її доц. Г. Л. Міхневич представляє як докторську дисертацію.

Доц. А. Г. Гуменюк доповів про результати виконаного разом з доц. Т. Я. Сирою дослідження напівпровідних кристалів. Доц. К. К. Демидов доповів про цікаві роботу, виконану разом з старшим науковим співробітником фізінституту К. А. Позігун (по дослідженю фтоелектронних явищ в тонких кристалічних шарах). Доц. С. І. Голуб доповідав про дослідження механізму утворення центрів люмінесценції.

Серед доповідей по переходних темах цікавим було повідомлення асистента М. П. Кир'якової про дослідження структури спектру поглинання гaloїдних солей талію, яке є частиною її кандидатської дисертації.

На конференції було відзначено недостатню наполегливість у виконанні наукової роботи з боку асистента З. В. Ефіменко, яка за рік

роботи над темою не зуміла розробити задовільної методики проведення дослідження.

Друге засідання, 20 січня, було в основному присвячене обговоренню звітів по переходних темах, дослідження по яких були розпочаті в минулому році.

Цікаві результати одержані під керівництвом проф. Є. А. Кирилова старшим науковим співробітником Є. Ю. Нестеровською в ході дослідження впливу світла на атомарні й молекулярно-дисперсні центри в мікрокристалах гaloїдного срібла, доц. Ж. Л. Броуном в досліджені утворення центрів світочутливості в реальних емульсіях і т. д.

Завідуючий кафедрою теоретичної фізики проф. А. І. Костарев доповів про цікаве дослідження, виконане ним за господарством з Міністерством шляхів сполучення, в результаті якого розроблена теорія і конструкція напівпровідникових термоелементів для регулювання температури в залізничних вагонах як у зимку, так і в літку. З цікавими дослідженнями в галузі кристалізації переохолоджених рідин виступили старші викладачі Б. І. Солдатов, П. М. Гудзь, асистент В. Г. Заремба й В. К. Шиманський.

В рішенні, прийнятому на конференції, вказується на необхідність підвищення точності виконання експериментів і підняття теоретичного рівня експериментальних робіт, тобто більш глибокого осмислення їх результатів. Треба рішучіше й сміливіше розгорнати господарів теоретику.

Для розширення зв'язків з промисловістю й загального поліпшення стану досліджень слід провести міжвузівську нараду доцентів міста кафедри. Не нагромадивши додаткового експериментального матеріалу для остаточних висновків по дослідженю одних об'єктів, кафедра запланувала на 1958 рік розвинуті дослідження з новими об'єктами. Цей недолік планування наукової роботи був розкритий на звітній конференції, і рада хімічного факультету постановила внести зміни в представлений кафедрою план наукової роботи, рекомендувавши

сприятиме втягненню вчених в роботу, зв'язану з питаннями промисловості Одеського економічного району.

На конференції було відзначено недостатню наполегливість у виконанні наукової роботи з боку асистента З. В. Ефіменко, яка за рік

Секція математики

Наукова конференція викладачів математичного відділу виявила значний ріст кількості і якості наукової продукції. Важливі дослідження в галузі аналітичної теорії чисел проводяться професором М. І. Гавриловим. Закінчена ним наукова робота про розподіл нульів дзета — функції Рімана знаходитьться зараз на рецензії в Математичному інституті ім. Стеклова АН СРСР. Крім того, професором Гавриловим опубліковано в 1957 році дві статті в галузі теорії диференціальних рівнянь (одна — в науковому збірнику ОДУ, друга — в математичному збірнику АН СРСР).

Важливе значення мають результати роботи доц. Г. М. Мірак'яна в галузі теорії апроксимації. До циклу його робіт в цьому напрямі відносяться статті, резюме з яких надруковано в науковому збірнику ОДУ. Сюди ж відносяться і дослідження старшого викладача Е. А. Стороженко з теорії апрок-

симації в двомірній галузі (коротке резюме надруковано також в щорічнику ОДУ).

В галузі рівнянь математичної фізики успішно працює доцент О. І. Панич. Короткий зміст двох його робіт надруковано в науковому щорічнику ОДУ. Продовжуються важливі дослідження доцента Т. І. Матвієнко з теорії фільтрації. Одна з її робіт опублікована в науковому щорічнику ОДУ, а друга — в «Ізвестіях АН СРСР».

Важливе значення мають роботи С. М. Кіро з історії математики. Одна з його статей надрукована в науковому щорічнику ОДУ, а друга віддана до друку в «Працях інституту математики АН УРСР». Крім того, ним підготовлено до друку монографія — переклад однієї з цікавіших книг з історії математики.

Успішно працює в галузі теорії ріманових просторів доцент О. С. Синюков. Одне з його досліджень коротко опубліковано в науковому

На шляху поліпшення організації наукової роботи

З задоволенням можна констатувати, що колектив університетських хіміків виріс в науковому відношенні і, що дуже важливо, стабілізував галузь своїх наукових інтересів. Зраз на відміну від минулых років кожна кафедра сконцентрувала свої на роз'язанні однієї загальної наукової проблеми.

На порядку dennому роботи звітної конференції було 14 доповідей чотирьох кафедр. Відожної кафедри було представлено доповідь її завідувача з узагальненням роботи за минулій період. По окремих темах звітували тт. О. В. Богатський, І. І. Бурштейн, А. І. Гаврильченко, О. В. Гриньова, Г. Є. Дмитрієвський, Р. М. Драницька, В. М. Єрмілова, А. І. Позігун, Є. М. Овчинікова, Н. Л. Оленович.

Конференція відкрилась звітною доповіддю професора О. К. Давтяна про підсумки роботи за темою: «Дослідження механізму каталізу та адсорбції на твердих поверхнях». Ця тема протягом останніх двох років стоїть в числі найважливіших науково-дослідних робіт, затвердженіх МВО УРСР по Одеському університету. Експериментальні дані, одержані по цій темі, становлять теоретичний інтерес. Конференція їх обговорила і звіт кафедри затвердил.

Більш-менш значні критиці були піддані наукова продукція, одержана співробітниками кафедри неорганічної хімії в галузі хімії комплексних з'єднань (зав. кафедрою доцент А. І. Позігун). Як великий організаційний недолік в роботі цієї кафедри відзначалась розрізненість даних, одержаних по одній темі різними співробітниками, і необізначеність окремих виконавців з результатами роботи по тій же темі, одержаними іншими співробітниками цієї кафедри. Не нагромадивши додаткового експериментального матеріалу для остаточних висновків по дослідженю одних об'єктів, кафедра запланувала на 1958 рік розвинуті дослідження з новими об'єктами. Цей недолік планування наукової роботи був розкритий на звітній конференції, і рада хімічного факультету постановила внести зміни в представлений кафедрою план наукової роботи, рекомендувавши

продовжити і завершити дослідження на минулорічних об'єктів.

По звітах кафедри органічної хімії (зав. кафедрою проф. В. П. Гольмов) та кафедри аналітичної хімії (зав. кафедрою проф. О. О. Морозов) обговорення заслуханих доповідей показало, що нові напрямки досліджень не викликають сумнівів. Організація колективу органіків по вивченню синтезів на основі малонового та ацетоцтового ефірів та колективу аналітиків, які дружно взялися у звітному році за дослідження в галузі хроматографічного аналізу комплексних з'єднань і дисперсних систем, здійснюється цілком задовільно.

На минулорічній звітній конференції було прийнято кілька рішень, що стосувалися поліпшення організації науково-дослідної роботи на хімічному факультеті. Більшість з цих рішень під час звітного періоду проведена в житті. Так, з початку цього навчального року на засіданнях вченого ради факультету регулярно заслуховувались звіти по окремих дослідницьких темах. В жовтні звітували кафедра аналітичної хімії, з доповіддю виступала доцент З. П. Суранова; в листопаді була заслухана доповідь проф. В. П. Гольмова з деяких розділів теми, що розробляється на кафедрі органічної хімії; в грудні кафедра неорганічної хімії представила звітну доповідь за експериментальними даними, одержаними на той час доцентом О. М. Белоусовою.

До числа великих недоліків у науковій роботі хіміків минулорічна конференція віднесла те, що на хімічному факультеті не проводилося дослідження по господарських договорах. Наприкінці звітного року кафедра органічної хімії уклала господарський договір з ЕНДІ «Магарач» на проведення експериментального дослідження в галузі синтезу ефірних масел, які, як можнагадати, містяться у виноградному вині і в коньяках. Це одне з найбільш важливих досягнень в організації наукової роботи хімічного факультету.

Рік тому при заслуховуванні звітів відзначалось, що наукові працівники хімічного факультету, за винятком двох співробітників кафедри фізичної хімії проф. О. К. Давтяна та доцента Є. М. Овчинікової, не друкують своїх робіт в центральних журналах, а обмежуються публікаціями в «Працях Одеського університету». Протягом 1957 р. на сторінках академічних журналів опубліковані статті шести співробітників трьох кафедр факультету — О. В. Богатського, В. П. Гольмова, О. К. Давтяна, Р. М. Драницької, О. О. Морозова, О. С. Степанової. Відставання в цьому відношенні збереглося тільки за неорганікаторами.

Значно активізувалась на факультеті робота кафедральних семінарів. Для прикладу вкажемо, що за звітний період на кафедрі аналітичної хімії заслухано 19 доповідей на науковому семінарі з хроматографії. В роботу семінарів як доців були включені всі співробітники кафедр — старші лаборанти, асистенти, доценти і т. д.). Ця форма спілкування з питань наукової роботи і обміну знаннями та досвідом знайшла всіляке схвалення на звітній науковій конференції і

рекомендована для дальнішого розвитку на всіх кафедрах факультету. В минулому році тільки на кафедрі неорганічної хімії не заслухувались наукові доповіді співробітників.

Як і раніше, неблагополучно на хімічному факультеті з запровадженням у виробництво закінчених робіт. Наші заходи в цьому напрямку обмежилися лише тим, що у відповідь на запит Одеського радиаргоспу туди направлено дві пропозиції — одна від кафедри неорганічної хімії про запровадження методу одержання фтористого натрію із фтористих газів суперфосфатного виробництва, а друга — від кафедри фізичної хімії відносно можливості використання місцевих сироватінних глин в технологічному процесі на Одеському жиркомбінаті. Творче співробітництво університетських хіміків з місцевими підприємствами у більшості випадків обмежується, як і раніше, консультаціями і виконанням окремих аналізів.

У звітному році було мало виступів з науковими доповідями на більш-менш значних за масштабами Іногородніх конференціях та на засіданнях Одеського обласного відділення Всесоюзного хімічного товариства ім. Д. І. Менделєєва. Від хімічного факультету лише один асистент І. І. Бурштейн виступав на республіканській нараді АН УРСР з доповіддю, присвяченою використанню бентонітових глин в народному господарстві.

Рада хімічного факультету рекомендувала кафедрам підготуватися до активної участі в роботі Менделєєвського з'їзду, який відбудеться в Москві навесні циншінього року. Рекомендовано також скласти на кожній кафедрі план виступів з науковими доповідями на секціях обласного відділення ВХТ ім. Менделєєва.

Нарешті, на звітній конференції було відзначено ще один недолік в роботі кафедр. Як і раніше, недостатньо зачуваються студенти старших курсів до безпосередньої участі в експериментальній роботі за плавальною тематикою. Деякі зрушенні в цій галузі є: минулорічні теми дипломних та курсових робіт мали безпосереднє відношення до наукової тематики кафедр.

Є істотні зрушенні і по лінії участі професорсько-виклад

Деякі думки з приводу листа академіка Боголюбова та інших вчених до редакції газети „Правда“.
Друкується в порядку обговорення.

УНІВЕРСИТЕТ І ПІДГОТОВКА ПЕДАГОГІЧНИХ КАДРІВ

«Сотні, тисячі вчителів, — пише В. І. Ленін, — це апарат, який повинен рухати роботу, будити думку, боротися з забобонами...». В доповіді М. С. Хрущова на ХХ з'їзді КПРС вчитель займає значне місце.

Чи повинен університет, що забезпечує вищу кваліфікацію своїх випускників в різних галузях науки на широкій освітній ніві, активно брати участь в підготовці учительських кадрів? Це питання знову виникає в зв'язку з опублікованим недавно в газеті «Правда» листом в редакцію групи керівних вчених — академіків і професорів — «Про наукову роботу університетів».

На жаль, окрім викладачі нашого університету вбачають в цьому листі те, чого там нема, вважають, що він спрямований проти підготовки педагогічних кадрів в університетських стінах.

Саме в нашій країні університет не може відмовитись від підготовки вчителів старших класів, від яких вимагається, як ніде і ніколи, велика ерудиція в різних галузях знань, значна педагогічна майстерність.

Саме в нашій країні ми не можемо дозволити собі «розкіш» підготовки спеціалістів, невідомо для якої галузі виробництва і культури, що не знаходить собі застосування в практичній діяльності!

А куди піде маса молоді, що залишила університет, якщо перед нею закриті двері загальноосвітніх шкіл?

Адже всі добре розуміють, що робота в музеях, ботанічних садах, на біологічних станціях і т. д. не має тільки міста, а й України.

Дорогі товариші, студенти філологічного факультету!

Навіть ті, хто зараз навчається

на V курсі, мабуть не пам'ятають

уже нас, випускників 1954 року. Та

це не так важливо. Важливо те, що

ми люди однієї професії, навчались

в стінах одного вузу, і знання, по-

чергнуті в ньому, і пам'ять про

чого ми несемо далеко за межі не-

біологічних станціях і т. д. не має

тільки міста, а й України.

Дорогі товариші, хоч я й не зна-
забезпечити лише окремих випуск-
ників університету. Те ж можна
сказати і про роботу журналіста в
газеті чи журналі, про яку мріють

багато випускників філологічного

факультету університету.

Лист до редакції газети «Правда» з усією чіткістю стверджує, що підготовка вчителів школи є одним з найважливіших завдань університету. Звичайно, неправильно вимагати, що живу в глушині. Ці діти багато

можливо уявити, яка різноманітна педагогічна робота і як багато енергії, знань і вміння вона вимагає!

Крім уроку, на якому учитель виховує всім: умінням подати матеріал,

глибокими і цікавими знаннями,

своєю зовнішнією витримкою, аку-

ратністю, тактом, — кожний учите-

ль — обов'язково класний керів-

ник. І якщо ви у вузі привикнете

до байдужості, не навчитеся швид-

ко вникати в громадські справи,

вам буде важко. Вам доведеться з-

дітьми і співати, і танцювати, і хо-

дити на лижах, і проводити комсо-

мольські збори, і працювати в кол-

госпі, не забуваючи при цьому, що

ви вихователь, а вихователь повин-

нен бути тим, що він хоче бачити у

своєму вихованцеві.

Колись я думала, що гідність лю-

дини вирається у ворота аспіранту-

Не перетворювати університети в педінститути

Ми вважаємо положення, викла-
дені у листі до «Правди» щодо
ролі і завдань університетів, цілком
вірними.

За нашою думкою, необхідно провести різницю між університетами і педагогічними інститутами як по лінії навчальних планів, так і по лінії призначення на роботу тих, хто закінчив ці вузи. Інакше неможливо встановити будь-яку межу в специфічних особливостях університетів і педінститутів. Останнім часом університети стали перетворюватися, по суті, в ті ж педінститути, чого, на наш погляд, не повинно бути.

Наші університети відіграють велику роль в культурному і науковому рості країни. Великі досягнення радянської науки звязані, звичайно, і з зусиллями вчених — випускників університетів. Однак було б помилково думати, що підготовка в університеті вчителів школи може в будь-якій мірі перешкодити підготовці тих вчених, яким належить керівна роль в рості нашої науки і техніки. Саме навпаки. Добре підготовлений вчитель, ерудирований, з широким кругозором, є вчователем того покоління, яке діє прекрасних новаторів науки і техніки. Близьку перемоги нашої науки в багатьох відношеннях є торжеством нашої школи, радянської кіноапаратами, барометрами, і термобатографами, планктонними та мальковими сітками і ще багато чим, необхідним для проведення спостережень за погодою, температурою і солоністю води, планктоном. Все це необхідно прибити, повісити, закріпити, бо в противному разі перший штурм по-своєму наведе «порядок» в каюти.

Професор Д. Г. ЕЛЬКІН.

12 X—1957 р.

Маленьке судно, призначене для проведення наукових робіт в Антарктиці, йде курсом на Босфор у кільватерні колоні суден Антарктичної китобійної флотилії «Слава». Це судно — китобоєць «Слава-15» або інакше — «Горбач». Починаючи з відходу, життя тут тече по раз і назавжди встановленому руслу: через кожні чотири години змінюються машинні і палубні вахти, щодня о 6 годині ранку судновий кок починає гриміти своїми каструлями і тільки ми, «научники», плануємо свій день так, як вважаємо потрібним.

Наша каюта від палуби до стелі заповнена книгами, пачками паперу, журналями для спостережень, різноманітними рушницями, знімальними кіноапаратами, барометрами, і термобатографами, планктонними та мальковими сітками і ще багато чим, необхідним для проведення спостережень за погодою, температурою і солоністю води, планктоном. Все це необхідно прибити, повісити, закріпити, бо в противному разі перший штурм по-своєму наведе «порядок» в каюти.

14 X—15 X. Першими віsnikами

берегів Турції були яскраво пофарбовані рибальські човни. Снасті у рибалок різноманітна: тут і сіті, і самодури, і навіть ручні гарпуни для дельфінів.

А ось і Босфор. Вхід у протоку затиснутий між двома горами, вірніше сопкамі, вкритими лісом. Підходимо до бонів — сталевої розсувної сітки на поплавках, яка перешкоджає вхід до протоки. В променях сонця, що заходить, добре видний Істамбул з вузькими високими будинками, трубами заводів, різноманітними суднами, що стоять біля причалів.

16/X. Середземне море порадувало нас доброю погодою і засмутило експортам американських військових кораблів та англійських літаків.

22/X. Ранком на горизонті показалася велична скеля — Гібралтар. На вершині скелі розташований величезний парк.

24/X. Вдалечині показався острів Фруентевентура, один з дванадцяти Канарських островів (островів «Блаженних»). Вночі в глибині океану видно багато спалахів різного кольору, розмірів і форм. Риби залишають за собою фосфоресуючий слід.

25/X. Зустріли кашалотів. Зупинилися для мічення, необхідного для з'ясування шляхів міграції китів. Кашалоти, величезні мляви туші, виставивши довгасту голову, довго нерухомо лежать на поверхні океану. Судно підходить на відстань буквально в два метри від кита. Постріл. Мітка — порожній циліндр із нержавіючої сталі — із свистом далеко від голови кашалота. Виявляється, що шар шкіри в нього дуже тонкий, а під ним — надзвичайно міцні кістки, що покривають спермацетовий мішок. Наступні мітки вже мішно застригають в тілі останніх п'яти кашалотів.

За це літо старшокласники нашої школи (а у нас їх 140 чоловік) вибрали 13 тисяч трудоднів. Успішність по школі за I півріччя 91%. Правда, наша молодь ще мало бачила в житті, але до 40-річчя Радянської влади для села ми постали п'єсу Тренова «Любовь Яро-вая». Звичайно, постановка, як відповідь на якум умінням подати матеріал, глибокими і цікавими знаннями, своєю зовнішнією витримкою, акуратністю, тактом, — кожний учитель — обов'язково класний керівник. І якщо ви у вузі привикнете до байдужості, не навчитеся швидко вникати в громадські справи, вам буде важко. Вам доведеться з дітьми і співати, і танцювати, і ходити на лижах, і проводити комсомольські збори, і працювати в колгоспі, не забуваючи при цьому, що ви вихователь, а вихователь повинен бути тим, що він хоче бачити у своїх вихованців.

За це літо старшокласники нашої школи (а у нас їх 140 чоловік) вибрали 13 тисяч трудоднів. Успішність по школі за I півріччя 91%. Правда, наша молодь ще мало бачила в житті, але до 40-річчя Радянської влади для села ми постали п'єсу Тренова «Любовь Яро-вая». Звичайно, постановка, як відповідь на якум умінням подати матеріал, глибокими і цікавими знаннями, своєю зовнішнією витримкою, акуратністю, тактом, — кожний учитель — обов'язково класний керівник. І якщо ви у вузі привикнете до байдужості, не навчитеся швидко вникати в громадські справи, вам буде важко. Вам доведеться з дітьми і співати, і танцювати, і ходити на лижах, і проводити комсомольські збори, і працювати в колгоспі, не забуваючи при цьому, що ви вихователь, а вихователь повинен бути тим, що він хоче бачити у своїх вихованців.

Пишіть нам про це для того, щоб ви знали, як багато роботи чекаєте вас, які обрали шляхи педагога.

Буду рада, якщо ви дасте мені п'єсу Тренова «Любовь Яро-вая». Звичайно, постановка, як відповідь на якум умінням подати матеріал, глибокими і цікавими знаннями, своєю зовнішнією витримкою, акуратністю, тактом, — кожний учитель — обов'язково класний керівник. І якщо ви у вузі привикнете до байдужості, не навчитеся швидко вникати в громадські справи, вам буде важко. Вам доведеться з дітьми і співати, і танцювати, і ходити на лижах, і проводити комсомольські збори, і працювати в колгоспі, не забуваючи при цьому, що ви вихователь, а вихователь повинен бути тим, що він хоче бачити у своїх вихованців.

З глибокою до вас повагою

Н. КОШЕЛЄВА,
Башкирія.

Ми вважаємо, по-друге, що більшість тих, хто закінчив університет, потрібно призначати на роботу в спеціалізовані установи (лабораторії, конструкторські бюро, науково-дослідні інститути, музеї, архіви, в наукові бібліотеки і т. п.).

Ми думаємо, що частина випускників університету повинна, як це і робиться зараз, залишати на учительську роботу. Але, за нашу думку, вихованці університетів повинні направлятися лише викладачами старших класів середньої школи. Це, з однієї сторони, дасть випускникам університету можливість застосувати на практиці одержані ними знання, а з другої — забезпечити їх дальший науковий ріст.

Нарешті, ми виступаємо за все-

бічне розширення і урізноманітнення тематики спеціальних лекційних курсів, які є, так би мовити, свое-рідними «вступами» в ту чи іншу науку. На жаль, останнім часом спостерігається тенденція до скорочення спецкурсів і спецсемінарів, а це і веде до перетворення університетів в один з гірших варіантів педагогічних інститутів.

22/XI. Лежимо в дрейфі біля острова Завадовського групи Південних Сандвічевих островів. На острові, відкритому е

НЕДРУКОВАНІЙ ВІРШ ПЕТРА ГУЛАКА-АРТЕМОВСЬКОГО

(Повідомлення)

В останньому 4 томі фундаментального журнала Чехословацької Академії наук «Slavia», за 1957 рік Корній Заклинський (Прага) вмістив невеличку розівідку «Недрукованій досі вірш Петра Гулака-Артемовського» (ст. 517—522), який автор знайшов у Празі серед рукописів Франтішка Ладислава Челяковського. Вірш цей знаходиться в листі Ізмайлі Івановича Срезневського від 17 квітня 1840 року. Сама ж поезія П. П. Гулака-Артемовського датована 17 березня 1819 року.

Автор розівідки подає коротку історію долі цього вірша.

Як відомо, І. І. Срезневський все своє життя збирав і видавав українські народні пісні, давні літературні пам'ятки та твори нової української літератури.

Ф. Л. Челяковський (1799—1852) старанно вивчав народні пісні та літературу всіх слов'янських народів. Ще в 1822 році він, як відомо, надрукував у першому томі своїх «Слов'янських народних пісень» п'ять українських співанок. Українські пісні знаходимо ми й в 2 та 3 томах цього збірника. Українська народна творчість та література завжди була в центрі його творчих інтересів. Перебуваючи у Празі в 1840 році та вивчаючи під керівництвом Франтішка Челяковського слов'янські мови, І. І. Срезневський очевидно і передав йому цей рукописний вірш Петра Гулака-Артемовського.

Автор наводить цікаві думки про ті взаємини, які існували між представниками братніх слов'янських народів, науково і цілком справедливо коментує цей вірш. Розівідка К. Заклинського становить собою новий оригінальний внесок в історію української літератури.

На закінчення подаємо вірш так, як він був записаний І. І. Срезневським.

Здоровъ бувъ зъ праздникомъ, мій любий Олексію!..

Сказавъ бы виршъ тоби, та далеби не вмію.

Нехай святиться твій, Олексо, сей денекъ;

Пій на здоров'я чко горилку та медокъ.

Що выпьешь, то твое. Пій поти, поки п'ється!

Ось бачь — мени и льють, та ба: уже не п'ється!

Уже одь захоривъ я випивъ не одну...

Допивъ, — що песь коли й ногою вже дригну!

Я хочу в шинкъ, — вони-жъ до якісь шлють аптеки.

Уже и зъ лижка я неразъ чухравъ навтеки; Та що-жъ! Піймаюсь-бра!

простягнуть и припрутъ Рознимутъ зубы ще — и лики в горло льють.

Бодай не брататься, Олексо, з захарями!

Пій лучше замість ликъ — горилку зъ парубками.

Що бъ ты не зновъ, що то на свити е гостецъ,

Що бъ був здоровый ты якъ Кіевській чернецъ,

¹ Олексій Омелянович Кудрюмов, чиновник, приятель П. П. Гулака-Артемовського.

Що бъ до тебе нищо лихее не пристало, Що бъ нудненько тоби з похмилья не бувало, Що бъ не торкнулися до тебе чиряки, Ни волосъ, ни лишай, ни струпъ, ни болячки, Що бъ ти ни соняшницъ, ни кашлю не боявся, И що бъ ты зъ трясцею николи не стривався: Що бъ ворогъ не ступивъ у тебе на поригъ, И не судивъ тебе изъївиши твій пиригъ; Що бъ ты парубковавъ и добре налаязвся, Та ще й щобъ не старымъ з ким добрымъ оженився. Тымъ часомъ пій, поки горилка в плящи е. Божъ свити, куди глянь, то все що-небудь п'є. Земля п'є зъ неба дощъ, а землю небо смокче; Пшениця ѹ блоката, все пить на свити хоче; Травиця и квитки холодну росу п'ють, А бджолы из квітокъ медокъ солодкій суть Мужикъ горилку п'є, — та й пан — же не гудяе, Бо кровъ мужицьку винъ лежить да попивае.

Корній Заклинський робить цілком справедливий висновок, що «їрш великого знатця народної мови» Гулака-Артемовського, з чітким ритмом, живий і барвистий, гумористичний та досить оригінальний поставленій (хоч і подібні теми у поезії не раз стрічаються). Вірш цей належить до першого періоду творчості Гулака-Артемовського, коли його поезії були цінніші: бунтарське закінчення побільше число противріпаків та протипанських відзвів цього поета та доказів його молодечих революційних настроїв». (Підкresлено нами. М. П.).

Доцент М. ПАВЛЮК.

ЗА НОВИМ МЕТОДОМ

В цьому році спецкурс з нової історії ми складали не так, як завжди. Як правило, раніше нам читали певну кількість годин лекційного матеріалу, рекомендували, досить довгий список літератури, чуя необхідно було самостійно підготувати до екзамену. І що ж виходило? Повного уявлення про ту іншу книгу немає, в голові залишаються лише уривки, майже зовсім не звязані між собою, а після екзамену вони швидко вивітрюються.

Доцент К. Д. Петряєв запропонував нам інший метод. Ним успішно користуються в Московському університеті. Кожному студентові окремо рекомендую прочитати одну книгу з спецкурсу. На екзамені її необхідно самостійно проаналізувати, відзначити її позитивні і негативні сторони, виявити позицію самого автора, його погляди.

Екзаменаційних квитків у нас не було. Під час відповіді студента йому ставились питання з лекційного курсу.

Нам здається, що такий метод — надзвичайно корисний. Він примушує студентів мислити, висловлювати свої міркування, розуміти зміст прочитаного глибоко, а не поверхово. Це нам стане в пригоді у майбутньому. Не потрібно гнатися за кількістю. Необхідна якість. Екзамен єси ми склали на «відмінно» і «добре».

Тепер про недоліки, що виявилися в ході підготовки і під час відновідей.

Відстає ще у нас культура мови багато студентів надмірно вживають слова-паразити «ось», «значить» і т. п. Не вміємо ми ще самостійно глибоко аналізувати твір, хоч практика, про яку йде мова, вселяє впевненість в успіхі справи в майбутньому. Ретельніше потрібно слідувати за новинками літератури з спецкурсу.

Мені здається, що такий метод можна практикувати при вивченні спецкурсів. Він принесе велику користь нашим студентам.

Н. КОСТЕЦЬКА.

БЕРІТЬ УЧАСТЬ В КОНКУРСІ „ВСН“

(Лист від редакції журналу «Всесвітні студентські новини»)

ДОРОГІ ДРУЗІ!

Журнал «Всесвітні студентські новини» оголосив конкурс на кращий твір літератури, образотворчого мистецтва, фотографії і на кращу роботу про студентів та студентський рух. Проводячи конкурс «ВСН» 1958 року, редакція журналу сподівається познайомити його читачів з творчістю студентів різних країн. Ми гадаємо, що це сприятиме взаємному знайомству і зміцненю міжнародної дружби студентів.

ПРАВИЛА КОНКУРСУ «ВСН» 1958 року

Розділи конкурсу

Література: Оповідання, вірші, п'еси, кіносценарії і т. п. (на будь-якій з шести мов «ВСН», а також на португальській, італійській, японській, китайській, румунській, фінській та скандінавській мовах).

Образотворче мистецтво. Живопис, малюнки, гравюри і т. п., архітекту-

турні та інші проекти (або їх фотографії на глянцевому папері розміром не менше 13×18 см), а також фотографії скульптур, різьблених робіт і т. п.

Фотографія. Окрім фотографії, серії фотографій та репортажі, бажано на глянцевому папері розміром не менше 13×18 см.

Студентський рух. Статті, репортажі, інтерв'ю, оповідання, повісті, картини, малюнки, фотографії і т. п. про студентів та студентський рух на будь-якій мові, зазначеній вище.

Правила конкурсу

1. До всіх робіт повинен бути доданий правильно заповнений купон участника конкурсу.

2. Матеріали, які поступили на конкурс, будуть розглянуті редакторами «ВСН», чиє думка вважається кінцевою. Редактори «ВСН» не мають права вести переписку з читань конкурсу.

3. Всі роботи, одержані до 17 листопада 1958 року, будуть вважа-

тися поданими на здобуття річної премії, навіть в разі присудження їй місячної премії.

Премії конкурсу «ВСН» 1958 року:

Перші премії: фотоапарат 16×24 mm; фотоапарат 6×6 cm; електропропрограф; портативна друкарська машинка.

Другі премії: кінокамера 8 mm; ручний годинник; фотоапарат 16×24 mm; радіоприймач.

Треті премії: російська шкатулка; набір інструментів для креслення; тенісна ракетка.

Місячні премії: китайська авторучка; чеський спортивний світер; хрестильна попільничка з емблемою МСС; довгограча пластинка.

Заохочувальні премії: репродукції робіт Діего Рівера.

Від редакції «За наукові кадри». Детальніше з умовами конкурсу і з формою купонів можна ознайомитися в комітеті комсомолу університету або в редакції «За наукові кадри».

реконтиво показано зіткнення ста- рої Русі з новою, петровською.

Такими ж є картини «Боярина Морозова», присвячена розколу, який відбувся на Русі під час царювання Олексія Михайловича «Підкорення Сибіру Єрмаком» та інші. В цих полотнах Сурікова знайшли геніальне втілення слова його улюбленого вчителя Чистякова: «...Всякі особи, яка діє в картині, дайте роль — слова навіть, і тоді вона, тобто картина, буде цілком історично — класично».

Зовсім особливе місце в творчості Сурікова займає картина «Меншиков у Березові», яка є світовим шедевром за своїм живописним якостями і душевною глибиною. В темпі і низькій хаті з невеличкими, вкритими памороззо віконцями сидить колись всесильний Меншиков, засланий з дочкою і сином до Сибіру. Безсилій гнів, приховане страждання, розбиті надії надійно розкриті в цьому полотні.

Картина «Взяття снігового містечка» зображує сибірську маслянину гру.

В останній своїй історичній картині художник створив поетичний образ Степана Разіна — «вільного сокола», який думає відкупувати думу

Велика спадщина Сурікова. Етюдів, акварелей, малюнків доповнюють його чудові картини. І в усіх творах головним героєм є народ. Суворов, Єрмак, Разін, Петро I відсунуті вглиб, не заслоняють собою народ. За силою і глибиною розуміння історичних подій, за широким художнім відтворенням цих подій картини Сурікова є вершиною не тільки російського, але і світового живопису.

Б. КАЦМАН.

ВІДПОВІДІ

на вікторину, вміщену в № 2 від 23 січня 1958 р.

1) Роман В. Панової «Пори року».

2) Метелиця й Морозко в «Розгромі» Фадеєва.

3) «Морозко» — опера композитора Красєва, Морозко — герой романа Фадеєва «Розгром» і «Морозко» — російська народна казка.

1. «Бедность не порок», «На всяко мудреца довольно простоты», «Не было ни гроша, да вдруг алтын», «Не все коту масленица», «Не в свои сани не сались», «Свои люди — сочтемся», «Правда — хорошо, а счастье лучше», «Светит, да не греет».

2. О. К. ТОЛСТОЙ — поет, Л. М. ТОЛСТОЙ — письменник, О. М. ТОЛСТОЙ — письменник.

3. «Война и мир».

4. «Евгений Онегин», «Борис Годунов», «Руслан и Людмила», «Сказка о царе Салтане», «Полтава» (опера «Мазепа»), «Пиковая дама», «Дубровский», «Сказка о золотом петушке», «Каменный гость», «Станционный смотритель», «Русалка», «Моцарт и Сальери», «Цыганы» (опера «Алеко»).

</div